

TÜRK TİCARET KANUNU TASARISINDA KAYITLI SERMAYE SİSTEMİ

*Prof. Dr. Mehmet BAHTİYAR**

I. GİRİŞ

Türk Ticaret Kanunu (TTK) Tasarısı, 2005 Yılı Mart ayı başında Adalet Bakanlığı'nca kamuoyuna açıklanmış; görüş ve öneriler değerlendirildikten sonra son şekli verilerek 22.6.2005'te Başbakanlığa, 9.11.2005 tarihinde de TBMM. Başkanlığı'na sunulmuştur¹. Tasarı, akademisyen, bürokrat ve uygulamacılardan oluşan geniş bir komisyon tarafından, 5 yıldan uzun süren bir çalışma dönemi sonunda hazırlanmış olup, 6 kitaptan ve toplam 1536 maddeden oluşmaktadır. Yürürlükteki kanun ile karşılaştırıldığında, Tasarının, birçok konuda değişiklik ve yenilikler öngördüğü görülmektedir. Tasarı düzenlemelerine, gerek dil ve ifadeleri yönünden, gerek içerikleri yönünden eleştiri, değerlendirme ve öneriler yöneltilmesi mümkün ve hatta kaçınılmazdır².

* Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi.

- 1 TC. Adalet Bakanlığı, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı, Ankara 2005. Tasarının ilk metni 1514 maddeden oluşmakta iken, yapılan ekleme ve düzeltmelerden sonra madde sayısı 1536'ya yükselmiştir. Makalemizde bu son metin değerlendirilmiş; önceki metne yollama yapmak gerektiğinde de "ilk metin" nitelemesi kullanılmıştır.
- 2 Nitelikim, tasarının Ticari İşletme ve Şirketler kısmının ayrıntılı bir eleştirisi ve karşı öneriler için bkz. **Erdoğan MOROĞLU**: Türk Ticaret Kanunu Tasarısı, Değerlendirme ve Öneriler, İstanbul Barosu Yayını, İstanbul 2005; ayrıca, yazarın genel değerlendirmeleri için bkz. **Erdoğan MOROĞLU**: Başbakanlık'a Sunulan Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na İlişkin Genel Değerlendirme, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2005, S. 61, s. 35 vd. Tasarının ilk metninin diline yönelik eleştirilerimiz için bkz. **Mehmet BAHTİYAR**: Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Dili ve İfadeleri Yönünden Değerlendirilmesi, Legal Hukuk Dergisi, 2005, S. 31, s. 2457 vd.; Tasarının, Başbakanlığa sunulan metninin dili ile ticari işletme ve şirketlere ilişkin bazı hükümlerinin ve kıymetli evrak kitabının içeriğine yönelik bazı değerlendirmelerimiz için bkz. **Mehmet BAHTİYAR**: Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Dili İle Bazı Hükümlerinin Değerlendirilmesi, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2005, S. 61, s. 47 vd. Ayrıca, Tasarı hakkındaki çeşitli değerlendirme ve görüşler için bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Konferansı (Bildiriler-Tartışmalar), Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayını, Ankara 2005; Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Sempozyumu, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2005, C. II, S. 1.

TTK. Tasarısının öngördüğü önemli yeniliklerden birisi de, kayıtlı sermaye sistemini düzenlemesi ve halen, Sermaye Piyasası Kanunu (SerPK.), m. 3/d-f ve 12 hükümleri uyarınca yalnızca halka açık anonim ortaklıklara tanınan bu olanaktan, diğer anonim ortaklıkların da yararlanabilmesini sağlamasıdır.

Makalemizin amacı, Tasarının kayıtlı sermaye sistemine ilişkin düzenlemelerini değerlendirmektir. Aşağıda, Tasarının bu konuyla ilgili bazı hükümlerini aktaracak ve bu hükümlere ilişkin görüş ve eleştirilerimizi, SerPK. uygulaması, öğretisi ve yabancı hukuk düzenlemeleri ile de karşılaştırarak ortaya koymaya çalışacağız.

II. TASARININ, KAYITLI SERMAYE SİSTEMİ İLE İLGİLİ BAZI HÜKÜMLERİ VE DEĞERLENDİRMELERİMİZ

A. Tasarının, anonim şirketlerde "Genel Hükümler, Kuruluş ve Temel İlkeler" bölüm başlığı altındaki "En az sermaye tutarı" kenar başlıklı 332 nci maddesi şöyledir:

MADDE 332. – (1) *Tamamı esas sözleşmede taahhüt edilmiş bulunan sermayeyi ifade eden esas sermaye elli bin Türk Lirasından ve sermayenin artırılmasında yönetim kuruluna tanınmış yetki tavanını gösteren kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiş bulunan halka açık olmayan anonim şirketlerde başlangıç sermayesi yüzbin Türk Lirasından aşağı olamaz. Bu en az sermaye tutarı Bakanlar Kurulunca artırılabilir.*

(2) *Bu kanun anlamında, kayıtlı sermayeli anonim şirketlerde başlangıç sermayesi kuruluşta ve sisteme ilk geçildiğinde sahip olunması zorunlu olan sermayedir; çıkarılmış sermaye ise, çıkarılmış payların tümünün itibari değerlerinin toplamını temsil eder.*

(3) *Halka açık olmayan anonim şirketler gerekli şartları yitirdiklerinde Sanayi ve Ticaret Bakanlığından izin alarak kayıtlı sermaye sisteminden çıkabilecekleri gibi, bu sisteme alınırken aranan nitelikleri yitirdikleri takdirde, istemleri bulunmasa bile aynı Bakanlık tarafından sistemden çıkartılırlar.*

(4) *28/7/1981 tarihli ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 12 nci maddesi hükmü saklıdır.*

Değerlendirme ve Öneriler

- Kapalı anonim şirketlerin de kayıtlı sermaye sistemini benimsemelelerine olanak tanınmış olması açısından düzenleme olumludur³. Bununla bir-

³ Nitekim öğretilerde bu öneri için bkz. **Erdoğan MOROĞLU**: Anonim Ortaklıklarda Esas Sermaye Artırımı, İstanbul 2003, s. 384; **Arslan KAYA**: Sermaye Artırımı, 40. Yılında Türk Ticaret Kanunu, İstanbul 1997, s. 174-175. Tasarı'da m. 332'nin gerekçesinde de "...anılan sistemi halka açık şirketlere özgüllemenin ne teorik temeli ne de ikna edici bir sebebi vardır. Ayrıca kanun, tür öğretisi bağlamında anonim şirkette tek tür tanımakta ve iki sınıf anonim ortaklık arasındaki hüküm farklarını en aza indirme ilkesini benimsemiş bulunmaktadır..." denilmektedir (bkz. Tasarı, s. 485).

likte, kenar başlığından da anlaşıldığı üzere maddenin ilk fıkrasında, anonim şirketlerin en az sermaye tutarlarının belirtilmesi amaçlanmış iken, bu amacı aşar biçimde daha önemli bir konunun düzenlendiği; esas sermaye sistemi ile kayıtlı sermaye sistemine, aynı fıkra ve tek cümle içerisinde birlikte değinildiği ve bu iki sistemin adeta iç içe geçtiği görülmektedir.

Oysa bu iki sistem, sermaye artırımlarına karar verecek organ, bu organın yetkileri, denetimi ve artırım usulü yönlerinden tamamen farklı esaslara dayandığına göre, kayıtlı sermaye sisteminin ayrı bir maddede düzenlenmesi doğru olurdu. Örneğin, "IV-En az sermaye tutarı" biçimindeki üst kenar başlık, "**IV-Sermaye sistemleri ve en az sermaye tutarı**" biçiminde değiştirildikten sonra, 332 nci maddenin kenar başlığı "**1. Esas sermaye sistemi**" olabilir ve sonraki maddenin kenar başlığı da "**2. Kayıtlı sermaye sistemi**" biçiminde yazılabilir; Tasarı maddesindeki ilk fıkranın, kayıtlı sermayeye ilişkin kısmı ile sonraki fıkraları, kayıtlı sermaye maddesi altında yer alabilirdi⁴. Böylece, en az sermaye tutarları belirtilirken, iki sistemin farkı ve temel özellikleri de vurgulanmış olurdu⁵.

Esasen maddenin, "...Birinci fıkranın bir diğer özelliği de, SerPK'daki kayıtlı sermaye düzenlemesinin (İsviçre ve Almanya'da olduğu gibi) yönetim kuruluna yetki verilen, özellikli bir sermaye artırım yöntemi şeklinde düşünülmeyip, bir sermaye sistemi (rejimi) olarak kabul edilmesidir. Böylece Türk anonim şirketler hukuku, esas ve kayıtlı sermaye sistemi diye iki tür (sistem) sermaye tanımaktadır. Aynı sistem, kapalı anonim şirketler için de benimsenmiştir. Buna karşılık şarta bağlı sermaye bir tür değil, özellikli bir artırım yöntemi, başka bir deyişle biçimidir..." biçiminde ifade edilen gerekçesi de⁶, iki sistemin ayrı ayrı düzenlenmesi ve farkın vurgulanması ile kenar başlıkların değiştirilmesi konusundaki önerilerimizi desteklemektedir. Fakat Tasarı maddesinin bu hali, kendi gerekçesi ile tam bir uyum sağlamış gözükmemektedir.

Bilindiği üzere kayıtlı sermaye sistemi, kayıtlı sermaye, çıkarılmış sermaye ve başlangıç sermayesi olmak üzere üç tür sermaye temeli üzerine oturmaktadır. Halka açık anonim şirketler açısından SerPK. 3/d-f hükümle-

⁴ Karş. MOROĞLU, TTK. Tasarısı, s. 88'de, maddenin 3 ve 4'nci fıkralarının, kayıtlı sermaye sisteminde sermaye artırımını düzenleyen 460'nci maddede yer alması önerilmiştir.

⁵ Nitekim Sabih ARKAN: Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na İlişkin Değerlendirmeler, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Konferansı, Bildiriler-Tartışmalar, Ankara 2005, s. 51'de, 332 nci maddede kayıtlı sermayenin tanımlanmasının uygun olacağı, böylece sistemin tüm özelliği ile açıklanmış olacağı ifade edilmiştir.

⁶ Bkz. Tasarı'da, m. 332'nin gerekçesi, s. 485-486. Ne var ki, maddenin birinci fıkrasının gerekçesinin devamında yer alan, "...Kayıtlı sermayenin, esas sözleşmede yapılacak bir düzenleme ile "sistem" olmaktan çıkarılıp bir artırım yöntemine dönüştürülüp dönüştürülemeyeceğine Tasarının izin verip vermediği tartışılması gerekli bir sorundur" ifadesi, kanımızca hem gerekçe yazma tekniğine uygunluk taşımamakta, hem, peşinen teorik tartışmaya davet ile belirsizlik yaratmaktadır.

ri bu üç tür sermayeyi tanımlamıştır. Tasarıda kayıtlı sermaye sisteminin ayrı bir maddede düzenlenmesi, bu kavramların birlikte tanımlanması açısından da yararlı olur ve sisteme örnek oluşturan SerPK. hükümleri ile düzenleme paralellliği sağlardı.

Tasarı'nın 332 nci madde gerekçesinde "...Esas sermaye ve kayıtlı sermaye kavramları kısaca açıklanmıştır. Ancak bu açıklama bir tanım niteliği taşımadığından, SerPK'nın 3 ncü maddesinin (d) bendinin korunması uygun görülmüştür" denilmekte ve m. 460'da, bir tanım biçiminde olmasa bile, kayıtlı sermaye sisteminin özünün ortaya konulduğu görülmektedir. Gerekçede de belirtildiği üzere, m. 332'nin 2 nci fıkrası, başlangıç sermayesi ve çıkarılmış sermaye kavramlarını tanımlamaktadır. Oysa, ayrı bir sermaye sisteminin anlaşılmasını sağlayan bu üç sermaye kavramının birlikte ve "Kayıtlı sermaye sistemi" kenar başlıklı olmasını önerdiğimiz maddede tanımlanması mümkün ve yararlı olur idi.

Hatta, SerPK. 3/e'deki gibi, başlangıç sermayesinin, sisteme geçilmesi için sahip olması zorunlu bulunan "**asgari çıkarılmış sermaye**" olduğunun ve ayrıca, SerPK. 12, f. 2'deki gibi, kayıtlı sermaye sistemine sonradan geçen bir anonim şirkette esas sermayenin çıkarılmış sermayeye dönüşeceğinin vurgulanması da, sermaye türleri arasındaki bağlantının görülmesi açısından yarar sağlardı.

- Maddenin ikinci fıkrasındaki başlangıç sermayesi ve çıkarılmış sermaye kavramları SerPK. 3'ten alındığına ve esasen bu kavramların başka biçimde tanımlanamayacağına göre, fıkranın "Bu kanun anlamında..." diye başlaması da gereksizdir⁷.

- Tasarının, Bakanlıkça yayınlanan ilk metninde, "yönetim kuruluna tanınmış yetki tavanını gösteren kayıtlı sermaye sistemi..." ifadesi yer almıştı. Başbakanlığa teslim edilen son (yukarıda aktardığımız) metinde bu ifadenin başına, "sermayenin artırılmasında" sözcükleri eklenmiş olmasına rağmen, bu ekleme de yeterli değildir. Kayıtlı sermaye sisteminin niteliğinin ve yararının daha iyi anlaşılabilmesini sağlamak ve sistemin anasözleşmesel⁸ bir temeli gerektirdiğini vurgulamak için⁹, "yönetim kuruluna anasözleşme ile tanınacak sermaye artırımına karar verme yetkisinin" denilmesi daha doğru olurdu.

⁷ Nitekim eleştiri için bkz. **MOROĞLU**, TTK. Tasarısı, s. 88.

⁸ Tasarıda anasözleşme yerine, mevcut kanundaki "Esas Mukavele"nin yarısı Türkçe'leştirilerek, "Esas Sözleşme" kavramı kullanılmıştır. Bu kavramın eleştirisi için bkz. yukarıda, dn. 2'de yollama yaptığımız, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2005, S. 61'deki makalemiz, s. 50.

⁹ Tasarı, m. 332'de değil, fakat m. 460'da "Halka açık olmayan bir anonim şirkette ilk veya değiştirilmiş esas sözleşme ile, esas sözleşmede belirlenen kayıtlı sermaye tavanına kadar sermayeyi artırma yetkisi, yönetim kuruluna tanındığı takdirde..." biçimindeki ifadeyle, sistemin anasözleşmesel bir temele muhtaç olduğunu zaten vurgulamıştır.

- Kayıtlı sermayeli şirketlerde asıl önemli olan, başlangıç sermayesi değil, yönetim kurulunca yapılacak sermaye artırımlarının üst sınırını oluşturan kayıtlı sermaye rakamı olduğuna göre, başlangıç sermayesinin, esas sermaye sistemindeki asgari rakamdan yüksek tutulmasının bir yararı yoktur¹⁰. Bu nedenle, başlangıç sermayesinin de elli bin TL. olması yeterli idi.

- Ayrıca üçüncü fıkrada kayıtlı sermaye sisteminden çıkmak için de Bakanlıktan izin alınması gereğinin öngörülmesi, bu sistemin isteğe bağlı (ihtiyari) niteliği¹¹ ile bağdaşmamaktadır. Liberalleşme eğilimlerinin giderek daha da güçlendiği ve formalitelerin azaltıldığı bir dünyada bu tür kısıtlamalar hem amaca elverişsiz, hem yararsız olup, ortaklık organlarının yetkilerine ve özellikle genel kurulun iradesine müdahale niteliğindedir.

- Kaldı ki, Tasarının 333 üncü maddesi uyarınca, işletme konusuna göre bazı istisnalar dışında anonim şirketler, kuruluş ve anasözleşme değişikliği iznine bağlı değildir. Tasarıda, kuruluş sırasında veya sonradan kayıtlı sermaye sistemine geçecek bütün anonim şirketler için Bakanlıktan izin alınması gerektiği öngörülmemiş iken, sistemden çıkmanın, istisnasız tüm anonim şirketler için izne bağlanması, Tasarının kendisi içerisinde çelişki oluşturmaktadır. Çünkü bu durumda, halka açık olmayan, işletme konusuna göre izne tabi olmaksızın kurulabilen ve anasözleşmesini değiştirebilen bir anonim ortaklık da, sistemden çıkarken mutlaka Bakanlıktan izin almak zorunda bırakılmaktadır.

- Maddenin üçüncü fıkrası, "sisteme alınırken aranan nitelikleri yitirdikleri takdirde..." ortaklıkların, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nca sistemden çıkarılabileceğini düzenlemektedir. SerPK. 12, f. Son hükmünden esinlendiği anlaşılan bu düzenlemenin, Tasarı açısından anlamlı olmadığı kanısındayız. Çünkü Tasarı, ortaklıkların kayıtlı sermaye sistemine geçmesi için bir takım nitelikler öngörmemiş, anonim ortaklık olmayı ve başlangıç sermayesinin sağlanmasını yeterli görmüştür. Oysa SerPK. 12, f. 1, sisteme geçecek ortaklıklar için "Hisse senetlerini halka arz etmek üzere kurulma" veya "kurulmuş olup da sermaye artırmak suretiyle hisse senetlerini halka arz edecek olma" şartını öngörmüş; halka açık niteliğini yitiren ortaklıkların da sistemden çıkarılabilmesi, SerPK. 12, f. Son ve ilgili SPK. Tebliği'nde¹² düzenlenmiştir¹³. Yani SerPK. kendi içerisinde tutarlı iken, Tasarı düzenlemesi belirsizlikleri ve şüpheleri davet etmektedir.

¹⁰ Bu haklı eleştiri için bkz. **MOROĞLU**, TTK. Tasarısı, s. 87.

¹¹ Bu sistemin kural olarak ihtiyari niteliği konusunda bkz. **Zühtü AYTAÇ**: Sermaye Piyasası Hukuku ve Hisse Senetleri, Ankara 1988, s. 155; **Mehmet BAHTİYAR**: Anonim Ortaklıkta Kayıtlı Sermaye Sistemi ve Sermaye Artırımı, İstanbul 1996, s. 89. Buna karşılık, sisteme girişleri zorunlu tutulan yatırım ortaklıkları, kurala istisna oluşturmaktadır (bkz. SerPK. 36/a).

¹² Bkz. Kayıtlı Sermaye Sistemine İlişkin Esaslar Tebliği, (Seri: IV, No: 7, RG. 14.7.1992, S. 21284 Mükerrer), m. 7.

¹³ Sisteme geçiş şartları ile çıkarılma konusunda geniş bilgi için bkz. **BAHTİYAR**, Kayıtlı Sermaye, s. 66 vd., 90 vd.

- Nihayet, madde gerekçesi, 4. fıkrada, SerPK. 12 hükmünün saklı tutulmasına ilişkin olarak, "SerPK'nın 12 nci maddesi kayıtlı sermayeyi, halka açık anonim şirketler bakımından düzenleyen ayrıntılı kurallar içerdiğinden, bu hükmü gönderme yapılması gereği duyulmuştur. SerPK'nın 12 nci maddesinin 2 ila altıncı fıkralarına benzer hükümlerin halka açık olmayan anonim şirketler için öngörülmesine gerek duyulmamıştır. Çünkü, (a) halka açık olmayan anonim şirketlerde yönetim kuruluna esas sözleşme ile böyle bir yetki vermenin menfaatler dengesine uygun düşmeyeceği, hatta tehlikeli olacağı düşünülmüştür..." demekte ise, kanımızca bu saklı tutmanın bir yararı bulunmamaktadır. Çünkü halka açık şirketlerin, TTK'ya göre özel kanun niteliği taşıyan SerPK'ya tabi olduğu açıktır (SerPK. 2, f. 2). Zaten Tasarı'nın 460 ıncı maddesinin 7 nci fıkrasında, halka açık şirketlere ilişkin SerPK. Hükümleri saklı tutulduğuna göre, yukarıdaki 4 üncü fıkranın yararı, tamamen belirsizdir. Kaldı ki, ilk fıkrada, halka açık olmayan anonim şirketlerde kayıtlı sermayeden söz edildiğine, yani halka açık şirketler kapsam dışı tutulduğuna göre de son fıkra, maddenin kapsamı içerisinde de anlamsız ve gereksizdir.

Diğer yandan gerekçenin, SerPK. 12 uyarınca halka açık şirketlerde yönetim kuruluna tanınabilecek yetkilerin kapalı şirketlerde de tanınmasını sakıncalı gören ifade tarzı, belirsizlik ve çelişki de yaratmaktadır. Çünkü, SerPK. 12'de belirtilen ve yönetim kuruluna bırakılabilecek yetkilerden, sermaye artırımına karar verme yetkisi, Tasarı'nın 456 nci maddesinin 2 nci fıkrası ve 460 ıncı maddesinin 1 inci fıkrası ile; imtiyazlı veya itibari değerinin üzerinde pay çıkarılabilmesi ve pay sahiplerinin yeni pay alma haklarının sınırlandırılabilmesi, Tasarı'nın 460 ıncı maddesinin 2 nci fıkrası hükümleri uyarınca, kapalı şirketlerde de anasözleşme ile yönetim kuruluna tanınabilmektedir. Ayrıca, Tasarı'nın 480 inci maddesinin 2 nci fıkrası da "Kayıtlı sermaye sistemini kabul eden anonim şirketlerde esas sözleşme ile yönetim kuruluna primli pay çıkarma yetkisi tanınabilir" hükmünü içermektedir. Şu halde SerPK. 12'deki yetkilerden, yalnızca "imtiyazlı hisse senedi sahiplerinin haklarını kısıtlayıcı nitelikte karar alma"nın, anasözleşme ile kapalı şirketlerde tanınmayacağı sonucu ortaya çıkmaktadır. Amaç, yalnızca anılan yetkinin tanınmasını önlemek idiyse, bu, açık ve özel bir hükümle sağlanabilirdi. Tasarı'daki saklı tutmanın, bu nedenlerle başarısız ve gerekçe ile de uyumsuz olduğu belirtilebilir.

Esasen, kayıtlı sermaye sistemini TTK. (Tasarısı) ve SerPK'da ayrı ayrı düzenlemek yerine, bu sistemin özel hukuka ilişkin temel özelliklerini (artırım yetkisi, usulü, yönetim kuruluna tanınabilecek yetkiler gibi) TTK'da; bu sistemde, halka açık şirketler konusunda SPK tarafından ifa edilecek kamusal nitelikteki denetim ve düzenleme yetkilerini ise SerPK'da düzenlemek yerinde olurdu. Böylece, iki kanun arasında uyum da sağlanabilirdi¹⁴.

¹⁴ Nitekim, Tasarı'nın diğer kanunlar ve SerPK ile uyumsuzluğu konusundaki yerinde saptama için bkz. **MOROĞLU**, TTK. Tasarısı, s. 14-15.

B. Tasarının ikinci kitabının, anonim şirketleri düzenleyen dördüncü kısmının, "Esas Sözleşmenin Değiştirilmesi" başlıklı beşinci bölümündeki 456, 459 ve 460 ıncı maddeleri ile bunlara ilişkin değerlendirmeye ve önerilerimiz şöyledir:

İKİNCİ AYIRIM

Özel Değişiklikler

A) Sermayenin artırılması

I- ORTAK HÜKÜMLER

1. Genel olarak

MADDE 456. – (1) İç kaynaklardan yapılan artırım hariç, payların nakdî bedelleri tamamen ödenmediği sürece sermaye arttırılamaz. Sermayeye oranla önemli sayılmayan tutarların ifa edilmemiş olması sermaye artırımını engellemez.

(2) Artırıma, esas sermaye sisteminde 453 üncü maddeye göre genel kurul; kayıtlı sermaye sisteminde, 460 ıncı madde gereğince yönetim kurulu karar verir. Esas sözleşmenin ilgili hükümlerinin, gerekli olduğu hallerde izni alınmış bulunan değişik şekli, genel kurulda değiştirilerek kabul edilmişse, bunun Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca onaylanması şarttır.

(3) Artırım genel kurul kararı tarihinden itibaren üç ay içinde tescil edilemediği takdirde, genel kurul veya yönetim kurulu kararı ve alınmışsa izin geçersiz hale gelir ve 345 inci maddenin ikinci fıkrası uygulanır.

(4) 353 ve 354 üncü maddeler ile 355 inci maddenin birinci fıkrası tüm sermaye artırımını türlerine kıyas yoluyla uygulanır.

(5) Sermayenin artırılması kararının tesciline, aşağıdaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, 455 inci madde uygulanır.

Değerlendirme ve Öneriler

- Maddenin ilk fıkrasındaki, *Sermayeye oranla önemli sayılmayan tutarlar*" ifadesi, yoruma açık ve her somut olayda özel bir inceleme gerektirdiğinden, belirsizlik ve uygulama sıkıntıları yaratacak niteliktedir¹⁵. Oysa TTK ile ilgili tasarı ve taslakların tartışıldığı Bolu toplantısında, taahhüt edilen sermayenin küçük bazı kısımlarının ifa edilmemiş olmasının sermaye artırımlarına engel olmaması gerektiğinden hareketle öneriler getirilmiş, bu küçük kı-

¹⁵ Tasarının Bakanlıkça yayınlanan ilk metninde "nispeten ihmal edilebilir tutarlar" denilmişti. Bu ifadenin eleştirisi için bkz. **BAHTİYAR**, Tasarının Değerlendirilmesi, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2005, S. 61, s. 57.